

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Nikola Heřmanová

Název práce: Genderové rozdíly za volantem

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*):
Mgr. Alena Glajchová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uvedte, do jaké míry byl naplněn*):

Autorka v úvodu práce uvádí, že „cílem je odhalit, zda autoškoly reprodukují a udržují genderové rozdíly mezi řidiči motorových vozidel, nebo se je naopak snaží přehlížet či jim předcházet a zda jsou jednou z těch institucí, která se podílí na vymezování genderových rozdílů či naopak se snaží od nich odhlédnout.“ Cíl práce autorka naplnila, ačkoliv zjištění ohledně reprodukce genderových rozdílů jsou spíše nejednoznačná.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Autorka v teoretické části práce stručně představuje vymezení pojmu genderu a různé teoretické přístupy vztahující se k jeho konceptualizaci. Důraz klade na teorii *doing a undoing* gender. Dále se na základě rešerše literatury věnuje genderovým rozdílům a stereotypizaci řidičů a řidiček, která nicméně nesouvisí s uměním řídit vozidlo, ale s očekáváním a normami, které si muži a ženy osvojují během genderové socializace. Tuto část považují za zdařilou. Následuje část popisující početní zastoupení mužů a žen vlastnicích řidičské oprávnění v české společnosti a jejich specifika, včetně krátkého nastínění fungování autoškol. To může na jednu stranu působit redundantně, ale na druhou stranu tento krátký popis poukazuje na konkurenci mezi autoškolami a možné přizpůsobení se dané situaci, které může zásadně ovlivnit přístup učitelů a učitelek k žákům a žákyním a celkově k výuce.

V metodologické části autorka popisuje cíl a design výzkumu. Co se týče metod sběru dat, z popisu této části vyplývá, že se jednalo spíše o rozhovory polostrukturované než strukturované, jak autorka uvádí (s. 11).

V analytické části práce autorka představuje svá zjištění z výzkumu, která jsou členěna do dvou celků dle kategorie dotazovaných. Až na značný výskyt úryvků z rozhovorů, které se i opakují (viz s. 18, učitelka D.), považují interpretaci za zdařilou.

Práce je proporčně vyvážená, ačkoliv interpretaci dat z rozhovorů s žáky a žákyněmi není věnováno tolik prostoru.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Členění práce je přehledné, jazykový projev čtivý. V textu se vyskytují drobné gramatické chyby. Autorka čerpala z relevantní odborné literatury a v textu práce řádně cituje veškeré užité zdroje. Autorka podrobila analýze uspokojivé množství dat, která pocházejí z osmi rozhovorů s učiteli/kami autoškoly a žáky/němi.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Práce Nikoloy Heřmanové splňuje požadavky na bakalářskou práci.

Některé argumenty jsou generalizující a v analytické části lze identifikovat určité rozpory, což považuji za slabou stránku. Například na straně 16 je uvedeno: „Až na jednu respondentku nikdo nesleduje znatelný rozdíl. Naopak je zdůrazňováno, že opět záleží na individuální přípravě a zodpovědnosti.“ Následují ale výroky dokládající, že gender nehraje roli v přístupu k řízení, ale jaký rozdíl tedy vnímá jedna zmiňovaná respondentka? Z uvedených výroků (domnívám se, že se jedná o učitelku B.) nelze porozumět tomuto vnímanému rozdílu mezi chlapci a dívkami.

Dále mě zaujala tvrzení objevující se v části Změna přístupu (s. 19), kde autorka uvádí, že výroky učitelů/ek odkazují k určité změně genderového vnímání ve společnosti. Opravdu se ale jedná o změnu vnímání ve společnosti? Nedokládají úryvky učitelů/ek spíše přítomnost genderových stereotypů a jim odpovídající očekávání pro jednotlivé gendery? Například výroky učitele J., například že kluci jsou zženštilí a „ta mentalita je horší“, odkazují k negativně konotovanému hodnocení odklonu od normy vztahující se k výkonu mužské role. Zajímavý by pak byl vzhled to takové situace, například konverzace mezi učitelem/kou a žákem a rozklíčování jejich genderového posuzování. A úryvek učitelky D. (s. 19) odpovídá čemu, zhoršeným dovednostem žáků a žákyň v autoškole? Tento úryvek by bylo vhodné objasnit. Stejně tak větu v závěru: „I když výpovědi učitelů nasvědčují spíše praktikování „oddělování genderu“, není tomu tak“ (s. 22).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ *(jedna až tři):*

- 1) Jaká témata obsahovala osnova určená pro rozhovory s žáky/němi?
- 2) Jak rozhovory „umožnily nahlédnout do způsobů doing/undoing gender“ (s. 11)? Jinými slovy, jak žáci a žákyně autoškoly v interakci s učitelem/kou dělali gender?
- 3) Hovořili žáci a žákyně autoškoly o způsobu komunikace ze strany učitelů/ek, např. oslovování, nadávky, tresty či odměny, které mohly být genderově specifické?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA *(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):* Velmi dobře.

Datum: 16. 5. 2022

Podpis: